

A world map with a blue background. Overlaid on the map are numerous glowing white lines that represent a global network, connecting various points across the continents. The lines are curved and intersect, creating a complex web of connections. The map itself is a dark blue silhouette of the world's landmasses.

INTERNET -základné služby

Máliková Andrea,
SOŠ Revúca

INTERNETOVÉ SLUŽBY

- môžeme rozdeliť podľa spôsobu výmeny informácií:

1. Služby určené na sprístupnenie informácií
2. Služby na neinteraktívnu komunikáciu
3. Služby na interaktívnu komunikáciu
4. Ostatné služby

1. SPRÍSTUPŇOVANIE INFORMÁCIÍ

Najpoužívanejšia služba internetu.

WWW (World Wide Web – celosvetová pavučina) webových stránok poskytujúca informácie vo forme **hypertextu**.

Je tvorená dokumentmi (www stránkami) napísanými v **HTML kóde**, ktoré okrem textu a odkazov obsahujú obrázky, animácie, zvuky a interaktívne prvky. WWW stránky sú umiestnené na **webových serveroch**, neustále pripojených na internet.

Webovú stránku zobrazíme prostredníctvom internetového prehliadača a zadanej IP adresy alebo doménovej adresy.

Najpoužívanéjšie prehliadače:

- Internet Explorer
- Mozilla Firefox
- Opera
- Google Chrome
- Netscape
- Safari
- Avant Browser

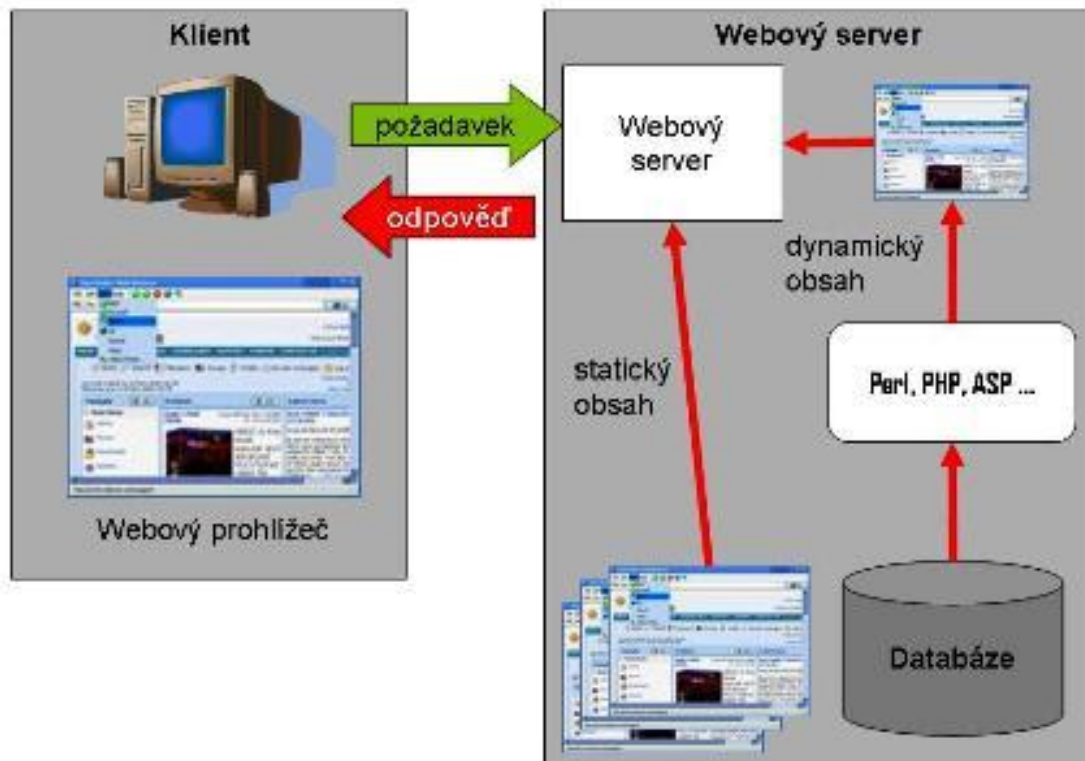

Webová stránka

Je základným stavebným prvkom služby www. Môže obsahovať text, obrázky, animácie, videá, zvuky, interaktívne prvky a hypertexty - odkazy na ďalšie webové stránky.

Hypertextový odkaz – je odkaz, pomocou ktorého je prepojená skupina dokumentov. Odkaz môže byť vytvorený na dokument, zvuk, video, na inú stránku alebo na iné miesto tej istej stránky.

Webová stránka obsahuje okrem odkazov aj **menu**, pomocou ktorého sa môžeme prepínať v obsahu stránky. Často krát obsahuje aj **bannery** – sú to obrázky alebo animácie slúžiace na upútanie pozornosti a záujmu užívateľa.

Princíp – komunikácia medzi klientom a webovým serverom sa realizuje prostredníctvom HTTP., ktorý po zadaní požiadavky na získanie informácií nadviaže spojenie s webovým serverom, ktorý požiadavky analyzuje a nazad odošle údaje obsahujúce požadované informácie (www pracuje na princípe client-to-server). Výhodou je, že údaje na webovom serveri sú neustále prístupné pre viaceré prehliadače. Ďalšou výhodou je aktualizácia obsahu webových stránok na jednom mieste (webovom serveri).

Vyhľadávanie informácií

S rastom informácií na internete boli vytvorené viaceré vyhľadávacie nástroje, ktoré pomáhajú potrebné informácie na internete nájsť.

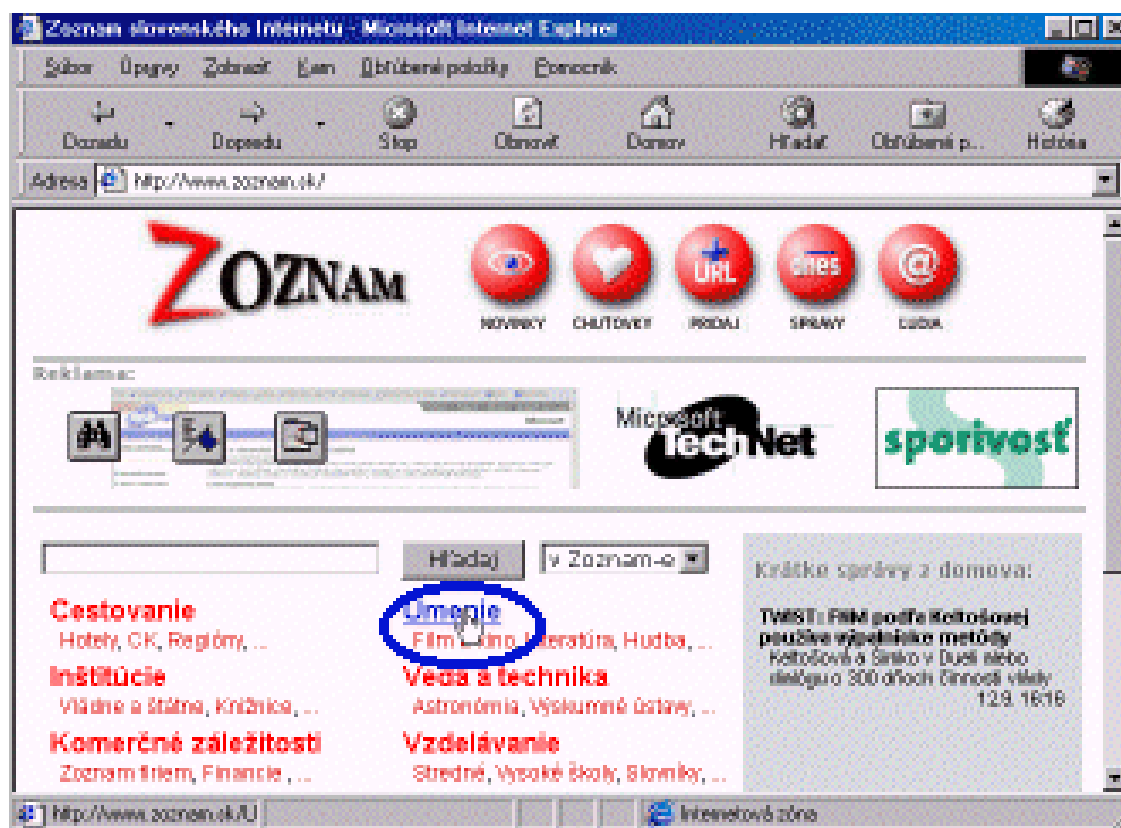
Rozoznávame 4 spôsoby vyhľadávania:

- **Katalógové vyhľadávanie**
- **Fulltextové vyhľadávanie**
- **Hybridné vyhľadávanie**
- **Meta vyhľadávanie**

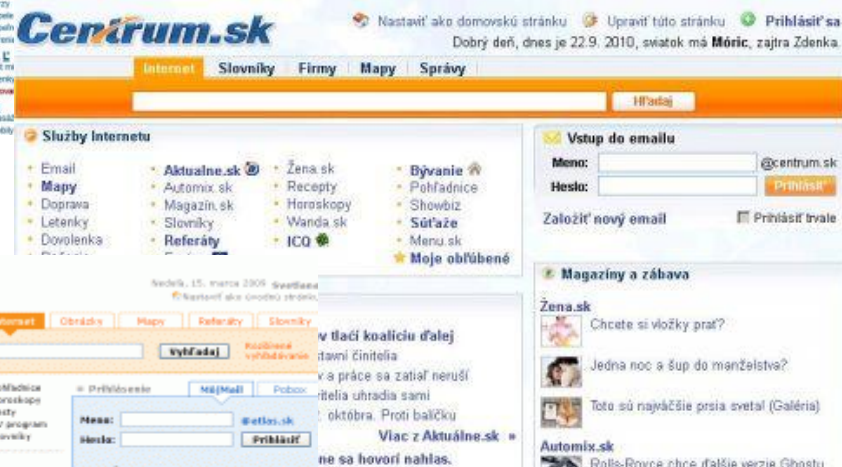
Katalógové vyhľadávače

Obsahujú katalógy so zoznamom www stránok rozdelených do kategórií a podkategórií, pričom každá z webových stránok obsahuje i krátky opis svojho obsahu.

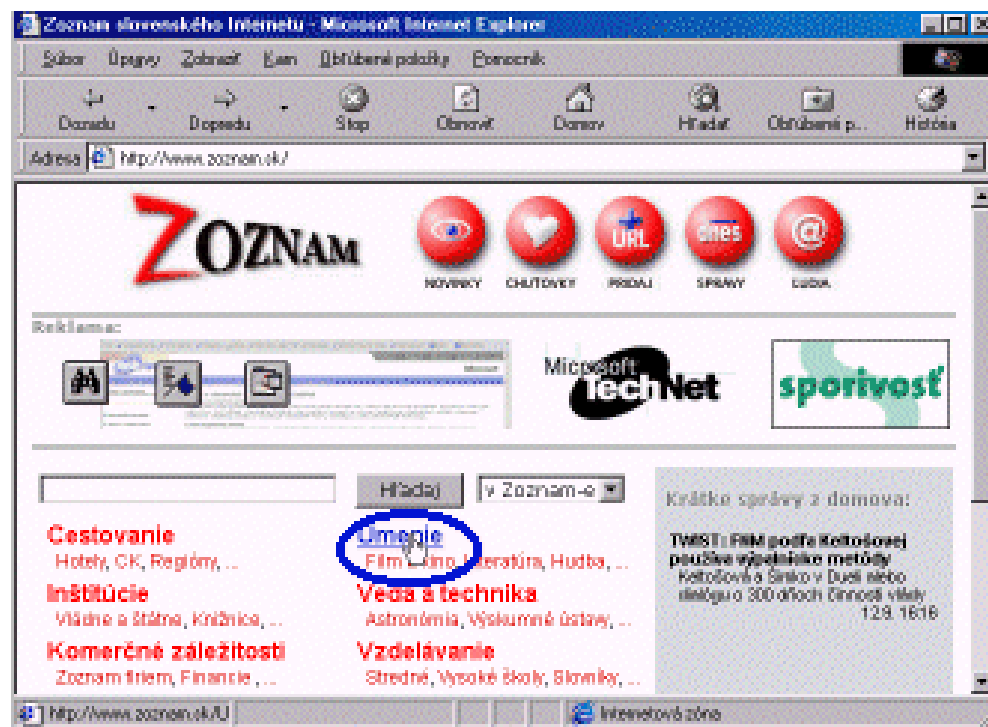
Príklady katalógových vyhľadávačov

1. www.atlas.sk
2. www.zoznam.sk
3. www.centrum.sk
4. www.smz.sk
5. www.azet.sk
6. www.best.sk
7. [ďalšie...](#)

Príklady katalógových vyhľadávačov

1. www.atlas.sk
2. www.zoznam.sk
3. www.centrum.sk
4. www.smz.sk
5. www.azet.sk
6. www.best.sk
7. [ďalšie...](#)

Fulltextové vyhľadávače

Fulltextové vyhľadávanie je založené na pravidelnom vyhľadávaní www stránok robotmi (špeciálnymi programami), ktoré prehľadávajú databázy www stránok podľa kľúčových slov užívateľa. Výsledkom hľadania je množstvo odkazov, ktoré je potrebné ručne prezrieť alebo zúžiť obsah vyhľadávania

Príklady fulltextových vyhľadávačov

www.google.sk

www.live.com

www.google.com

www.yahoo.com

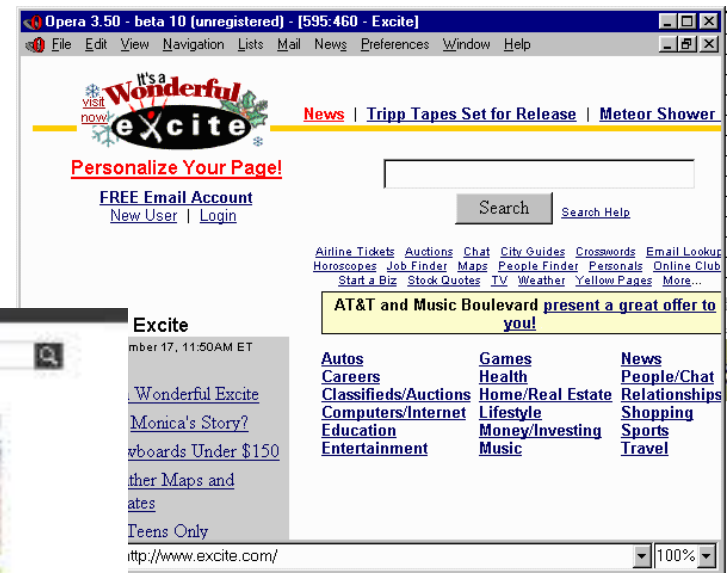
www.ask.com

Hybridné vyhľadávače

Hybridné vyhľadávacie stroje - sú kombináciou katalógu Internetu a vyhľadávacích strojov. Najprv prehľadajú katalóg, potom odkazy z vyhľadávacieho stroja.

Napr. : www.excite.com,
www.lycos.com

Meta vyhľadávače

Metavyhľadávacie stroje - sú vylepšené vyhľadávacie stroje, ktoré nepoužívajú vlastnú databázu, ale parazitujú na databázach vypracovaných inými vyhľadávacími strojmi.

Príkladom sú www.all4one.com,
www.profusion.com

Pomôcky rýchleho vyhľadávania

- **viac slov** – všetky stránky, ktoré obsahujú dané slová
- **Viac slov v úvodzovkách** – nájde stránky so zadaným slovným spojením
- **Mínus slovo** – napr. učebnica - informatika nájde stránky so slovom učebnica, ktoré neobsahujú pojem informatika
- **Plus slovo** – zahrnie aj druhé slovo
- **AND** – a zároveň, **OR** – alebo, **NOT** – nie
Napr. *(fazul'ová or hrachová)and polievka and recepty*
- Pokročilé vyhľadávanie – **rozšírené vyhľadávanie**, umožňuje nastaviť jazyk, štát, formát súborov apod.

2. SLUŽBY NA NEINTERAKTÍVNU KOMUNIKÁCIU

Neinteraktívna komunikácia nastane ak účastníci komunikácia nie sú v rovnakom čase prítomní, sú off-line a dáta odoslané účastníkom komunikácie si adresát prezrie neskôr.

Príklady:

- [e-mail](#) (elektronická pošta)
- [diskusné fórum](#) (inter. diskusia)
- [diskusné skupiny](#) (mailing list)
- [sieťové noviny](#) (Net News)

Elektronická pošta

Prostriedok neinteraktívnej komunikácie na prijímanie a odosielanie správ (texty, obrázky, tabuľky, zvuky...).

VÝHODY

- Rýchla výmena dát
- Dáta obdržíte v elektronickej podobe (vytlačiť, uložiť, poslať)
- Kópiu poslať ďalším užívateľom
- Lacná
- Pohodlná (netreba na ísť poštu)
- Správy môžeme kódovať
- Voľne prístupná (pripojiť na internet kdekoľvek)

NEVÝHODY

- Možnosť zneužitia treťou osobou, strata dát, možnosť zavírenia
- Predísť tomu: šifrovaním, elektronickým podpisom, zálohovaním, antivírovým programom

Spôsoby práce s elektronickou poštou

Ak chceme posiela správy, musíme mať nainštalovaný:

1. Program e-poštový klient – umožňuje správu napísať, prečítať, poslať, triediť... Patrí sme: Internet mail, Netscape Messenger, Outlook Express...

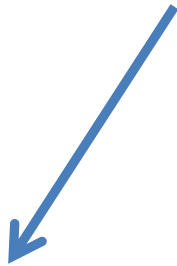
2. Webové rozhranie – spustiť prehliadač a zadať adresu webového servera napr. www.gmail.com

Poštová adresa

Meno_uzivatela@meno_pocitaca.sk

Meno človeka (prezývka)

Poštový server

doména

Napr. **johnny345@azet.sk**

Funkcie emailového klienta

Napísanie a odoslanie správy

Odoslanie správy viacerým užívateľom

Odpovedať autorovi správy

Poslať správu ďalej

Prijímať a posielat' prílohy

Nastaviť prioritu správ

Používanie priečinkov, adresára

Pridávanie podpisu

Distribučné zoznamy -nicky

Internetové diskusie

Diskusie slúžia na komunikáciu medzi užívateľmi hľadajúcimi odpovede na svoje otázky a pomoc pri riešení problémov alebo pociťujú nutnosť vyjadrovať svoje myšlienky k určitej téme.

Diskusné fórum

Predstavuje miesto na internete (www stránku), na ktorej užívatelia diskutujú na ľubovoľnú tému (golf, PC, zdravie...). Prístup do fóra môže byť anonymný alebo sa vyžaduje registrácia a prihlásenie do diskusie. Užívateľ reaguje na príspevky alebo vytvára nové. Diskusné fóra nájdete napr.:

<http://www.diskusneforum.sk/>

<http://www.najforum.sk/>

<http://www.azet.sk/katalog/chaty-a-fora/>

<http://szm.sk/diskusne-fora/>

<http://www.freespace.sk/>

Emailová diskusná skupina

- sa nazv. **mailing list** – používa na komunikovanie emaily. Prostredníctvom emailu sa môže užívateľ prihlásiť do diskusnej skupiny.

Po prihlásení sa užívateľ stáva odberateľom všetkých emailových správ, ktoré si jej členovia vymieňajú. Odlišnosť oproti emailu- správu odoslanú na dohodnutú adresu automaticky dostáva každý člen skupiny. Príspevky sa archivujú.

Sieťové noviny (Net News)

-sú celosvetovým diskusným fórom zloženým z diskusných skupín, ktoré sú vytvorené podľa tematickej oblasti,

napr. názvy : sk – národná, comp – zaoberajúca sa počítačmi, long – programovacími jazykmi , rec – hobby, soc – témy o spoločnosti apod.

Oproti mailing list, nie sú diskusné príspevky rozposielané všetkým členom diskusnej skupiny (neexistuje zoznam odberateľov, prístup je plne anonymný), ale články sa nachádzajú na news serveroch, kde sa po určitom vymažú, aby uvoľnili priestor novým článkom.

Diskusné skupiny (newsgroups) sú uložené na špeciálnom počítači v sieti, kde beží serverový program - news server. Na strane používateľa je klientsky program - news reader, pomocou ktorého sa používateľ spojí s vybraným news serverom a prečíta si príspevky, odpovedá alebo píše vlastný príspevok do vybraných diskusných skupín.

2. SLUŽBY NA INTERKATÍVNU KOMUNIKÁCIU

Interaktívna komunikácia je charakterizovaná okamžitou odozvou používateľov, ktorí sa na nej zúčastňujú, sú on-line.

Patrí sem:

- **Chat**
- **Internetový rozhovor**
- **Videokonferencie**

CHAT - CHATOVANIE

Chat umožňuje viesť rozhovor v reálnom čase (štýlom otázka-odpoveď) súčasne viacerým účastníkom.

Chatovanie prebieha v oddelených skupinách (miestnostiach), do ktorých vstupujeme na základe mena a hesla.

Najznámejšie sú:

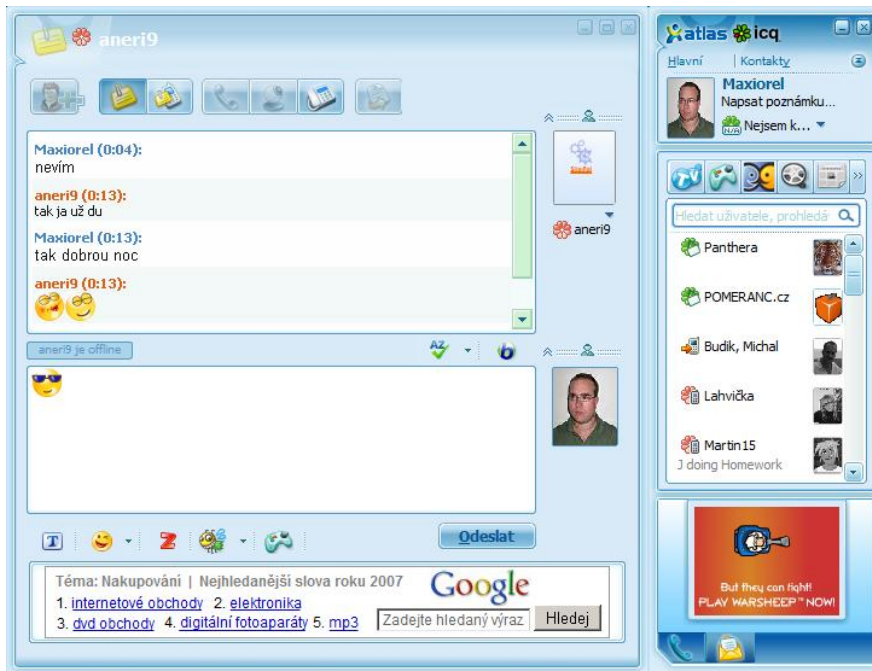
www.pokec.sk

www.facebook.sk

INTERNETOVÝ ROZHOVOR

Instant Messaging – umožňuje okamžitú výmenu krátkých správ medzi užívateľmi v súkromí. Druhá strana vidí (oproti emailu), či je komunikujúci k dispozícii, môže mu poslať správu, na ktorú však nie je potrebné okamžite odpovedať

Najznámejšie sú:

1. ICQ
2. MSN Messenger
3. SKYPE
4. AIM

Videokonferencia

Pokiaľ pri elektronickej komunikácii dochádza okrem prenosu textu, hlasu aj k prenosu obrazu, môžeme tento spôsob komunikácie označiť ako **videokonferencia**.

Pri jej realizácii potrebujeme web kameru a softvér na realizáciu videokonferencie.

Použitie – videorokovania na rôznych častiach sveta, rôzne prezentácie, konzultácie bez nutnosti vycestovania, prednášky, diskusie, e-learning...

3. OSTATNÉ SLUŽBY

Elektronické
obchodovanie

Government

Teleworking

E-learning

Blog

Elektronické
bankovníctvo

